

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

2144

Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat de les Illes Balears

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears, va regular per primer cop el voluntariat a la comunitat autònoma de les Illes Balears, la qual cosa va suposar un punt de partida per donar a conèixer el voluntariat. Després de vint anys, la nostra societat ha evolucionat de tal manera que la llei esmentada necessita ser actualitzada.

La Llei estatal 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat, i altres legislacions autonòmiques han dibuixat un camí cap a un nou voluntariat, un voluntariat més integrador, on tothom té cabuda, on les noves metodologies de l'educació són adoptades per les entitats de voluntariat, on les noves maneres de relacionar-se són presents, perquè el moviment de voluntariat és un moviment viu, creatiu i transformador que necessita el suport, la promoció, la col·laboració i el reconeixement de les administracions.

Pel que fa a les Illes Balears, la Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, estableix, d'una banda, a l'article 15.1, el dret a la participació de forma individual o col·lectiva en la vida pública, econòmica, cultural i social de tots els ciutadans de les Balears; d'altra banda, a l'article 30.15 apareix el voluntariat social com a competència exclusiva; i a l'article 70.4 s'atribueix als consells insulars com a competència pròpia el voluntariat social. Si bé és cert que, seguint amb la tradició legislativa establerta en la Llei 3/1998, de 18 de maig, i amb el que estableix la Llei 45/2015, de 15 d'octubre, és intenció d'aquesta norma regular el voluntariat com a forma de participació, també és necessari indicar que es regula el voluntariat sense adjectius i no sols el voluntariat social.

Al mateix temps s'han tingut presents les resolucions, les comunicacions i els dictàmens de la Unió Europea en matèria de voluntariat, com la Resolució del Parlament Europeu de 12 de juny de 2012 sobre el reconeixement i foment de les activitats voluntàries transfrontereres a la Unió Europea o el Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu de 13 de desembre de 2006, «Activitats de voluntariat, el seu paper en la societat europea i el seu impacte». Per tant, es pot dir que aquesta llei està adaptada a les necessitats actuals del voluntariat, reconegut com a fet diferencial, en el qual les entitats de voluntariat tenen un paper decisiu; dóna importància a les relacions entre el voluntariat i els centres educatius; i deixa el camí obert al reconeixement de les competències adquirides en el desenvolupament de les accions voluntàries.

El voluntariat és una matèria transversal que figura en una multitud de normativa, estatal i autonòmica, i que afecta molts col·lectius: la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes; la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals i per eradicar l'LGTTBI fòbia; la Llei Orgànica 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció de la infància i l'adolescència; la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears; o la recentment aprovada Llei 3/2018, de 28 de maig, del tercer sector social, en són alguns exemples.

En la redacció d'aquesta norma s'ha actuat d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència. En aquest sentit, i pel que fa als principis de necessitat i eficàcia, la redacció d'aquesta norma es justifica amb l'objectiu de dotar el voluntariat de les Illes Balears d'un marc jurídic actual, modern, adaptat a les necessitats i a la realitat del segle XXI, al mateix temps que se segueix el camí de la resta de legislacions autonòmiques en matèria de voluntariat que s'estan actualitzant i adaptant a les indicacions, recomanacions i directives europees en matèria de voluntariat. És de destacar la tasca realitzada des del mateix sector en el procés participatiu d'aquesta norma. Pel que fa al principi d'eficiència, i pensant en la creació del cens d'entitats de voluntariat, s'han tingut

en compte i s'han valorat les càrregues administratives que comporta, però també la racionalització en la gestió dels recursos públics, considerant que seria suficient un sol cens d'entitats en l'àmbit de tota la comunitat autònoma i permetent, tant als consells insulars com als ajuntaments, estalviar recursos en aquesta qüestió.

A les Illes Balears hi ha un teixit associatiu divers, compromès i solidari que cada dia fa front a milers de situacions amb l'objectiu de fer una societat més justa i més igualitària.

El voluntariat ha posat de manifest la força de la societat civil organitzada, que, mitjançant programes de voluntariat, dona resposta, entre d'altres, a situacions de vulnerabilitat, d'exclusió o d'aïllament, i també desenvolupa accions a favor de la protecció del medi ambient, del patrimoni, de la cultura i de l'esport. Aquest teixit associatiu es nodreix de la tasca constant i compromesa dels seus socis i sòcies que, a banda de contribuir a implementar les finalitats associatives de forma directa amb el seu servei al si de l'associació, assumeixen la responsabilitat de fixar-ne les prioritats i línies d'actuació mitjançant la seva participació en el procés de presa de decisions, com a membres de les seves assemblees o òrgans executius. Moltes d'aquestes associacions, a més a més, compten amb la possibilitat d'integrar en les seves activitats la tasca de persones voluntàries, que estan interessades a comprometre's en la realització de tasques concretes amb una clara voluntat i vocació d'interès general i de servei a la societat. Òbviament, la participació associativa i la participació voluntària són totalment compatibles, però no s'han de confondre. Per això la llei estableix clarament que el règim que s'hi recull es refereix exclusivament a la vinculació entre entitats i persones voluntàries, ja que el vincle amb els associats és regulat mitjançant la legislació general relativa a associacions.

Aquesta llei regula el voluntariat, sense desmerèixer altres formes de participació, però amb l'objectiu de reconèixer i promocionar les accions desenvolupades per persones físiques en el si d'una entitat sense ànim de lucre, d'acord amb uns programes concrets, i aposta per un voluntariat de qualitat, compromès i format.

Per primera vegada es regula el voluntariat de persones menors amb l'objectiu d'aclarir situacions que es donen actualment, però també amb l'objectiu d'acostar el voluntariat als més joves i, d'aquesta manera, aconseguir una societat compromesa des de la joventut. Al mateix temps es dona cabuda al món educatiu per fer realitat la inclusió dels menors dins el voluntariat, així com per donar suport a iniciatives com l'aprenentatge i el servei que posa en comú continguts curriculars amb els valors que es treballen des del voluntariat, a més d'altres metodologies que es puguin posar en marxa. Es garanteix l'accés de les persones amb discapacitat i dependents establint que les entitats han d'adaptar la formació, la informació, els materials i les funcions a les seves capacitats. D'altra banda, el dret de les persones voluntàries perquè s'estableixin mecanismes de reconeixement de les competències adquirides en el desenvolupament de l'acció voluntària és una altra novetat d'aquesta llei i reflecteix el compromís de promoure un voluntariat de qualitat.

Es regulen també els drets i deures de les persones a les quals s'adreça l'acció voluntària com a agents actius del programa de voluntariat desenvolupat per les entitats. Aquest fet no és nou a les Illes Balears: la Llei de serveis socials reconeix els drets i deures de les persones destinatàries.

Es reconeix el paper de les universitats i de les empreses indicant que les seves funcions són les de col·laborar i promoure el voluntariat des dels seus àmbits.

Si es parla de valors del voluntariat i de l'ètica, és lògic demanar a les entitats de voluntariat que adoptin un codi ètic i que s'estableixin les mesures necessàries per poder aplicar-lo.

Els programes de voluntariat i el document de compromís adquireixen un paper fonamental com a element diferencial respecte d'altres formes de participació i també per distingir altres relacions que hi puguin haver en el si de les entitats.

El paper de les administracions ha de ser el de donar suport i oferir cooperació amb l'objectiu d'innovar, millorar i promoure l'acció voluntària. S'han d'impulsar polítiques públiques a fi de promocionar i donar a conèixer el voluntariat com a agent actiu de transformació social. És per això que aquesta llei reforça la figura de l'actual Fòrum Balear del Voluntariat i mana ampliar-ne la composició inclouent-hi els representants de l'Ajuntament de Palma i de l'àmbit de l'educació (per acostar el voluntariat al món educatiu). El cens d'entitats de voluntariat, creat per aquesta llei, serà l'instrument que aportarà dades sobre el voluntariat. Sols a partir del coneixement del sector es pot actuar, i aquest cens facilitarà el coneixement del voluntariat.

Alhora s'estableix la necessitat de dotar la comunitat autònoma d'un pla de voluntariat en què es recullen les necessitats i les mesures de suport que s'han d'impulsar partint de la responsabilitat pública i garantint, en tot cas, la independència de les entitats i de les persones voluntàries. La responsabilitat pública i la coordinació interadministrativa són els eixos per donar al voluntariat l'impuls i el suport que necessita en aquests moments.

II

Aquesta llei consta de 27 articles, dividits en 4 títols, 1 disposició addicional, 2 disposicions transitòries, 1 disposició derogatòria i 3 disposicions finals.

Les disposicions generals del títol I regulen l'objecte, l'àmbit d'aplicació i les definicions de voluntariat, entitats de voluntariat, programes de voluntariat o persones voluntàries, entre d'altres, amb l'objectiu de reconèixer-los i identificar-los entre les nombroses formes de participació social. La llei reconeix el voluntariat com a fet diferenciat d'altres formes de participació, sense desmerèixer la resta d'opcions, però identificant el que és voluntariat, amb l'objectiu de posar-lo en valor i reconèixer la seva funció com a agent transformador. És en el títol I on hi ha els principis que inspiren l'acció voluntària, la necessitat que el voluntariat es dugui a terme en el si d'entitats privades sense ànim de lucre i desenvolupant activitats d'interès general sense que això suposi assumir les responsabilitats que pertoqueuen a les diferents administracions ni substituir treball remunerat. En aquest títol s'hi recullen els diferents àmbits d'actuació i també els tipus de voluntariat que es poden dur a terme.

El títol II està dividit en 4 capítols, corresponents a les persones voluntàries, a les persones destinatàries, a les entitats de voluntariat i a altres agents que hi participen.

El títol III està dedicat a l'administració com a garant del suport i la promoció que el moviment de voluntariat necessita.

El darrer títol tracta de les mesures de suport i promoció i els instruments i òrgans que es creen amb l'objectiu de garantir un voluntariat de qualitat a la comunitat autònoma de les Illes Balears. El Fòrum Balear del Voluntariat esdevé un vertader òrgan de consulta i coordinació entre les administracions i les entitats de voluntariat, i la creació d'un cens d'entitats de voluntariat aportarà les informacions necessàries per poder establir polítiques públiques reals i adaptades a la realitat del voluntariat. En aquest títol hi queda reflectit l'impuls que la llei vol donar al voluntariat com a agent de transformació social mitjançant diferents instruments: el pla autonòmic, el cens i la consolidació del Fòrum com a òrgan de debat i promoció.

III

La regulació d'aquesta llei, d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, prevists en els apartats 2 i 3 de l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, queda prou justificada.

La necessitat d'elaborar un nou avantprojecte de llei del voluntariat fou una de les conclusions a les quals va arribar el segon Fòrum del Voluntariat, en el qual es recollia una petició feta, en aquest sentit, pel sector. És opinió compartida per part del sector i de l'administració competent l'evidència que l'actual Llei del voluntariat, que es remunta a l'any 1998, necessita una adaptació a la nova realitat social i també a la normativa aprovada de caràcter estatal.

L'actuació de persones voluntàries és, des de sempre, present en la societat, és un fet que es remunta molt enrere en el temps i s'ha constatat en àmbits diversos. En aquest sentit, no és el contingut el que necessita una regulació, sinó el marc en el qual es produeix l'acció o actuació de les persones voluntàries. Els trets de la col·laboració social, lliure, gratuïta i altruïsta de les persones voluntàries, no eximeixen de la necessitat —ans al contrari— de la correcta regulació jurídica i el seu encaix en els àmbits de l'administració estatal, autonòmica i municipal. Aquesta adequació jurídica s'ha produït en altres moments i circumstàncies de l'etapa autonòmica, sobretot mitjançant la Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears.

D'altra banda, s'ha d'assenyalar que en els darrers anys s'han produït circumstàncies que permeten arribar a la conclusió que el sector ha experimentat alguns canvis que han de tenir una resposta legislativa adequada:

- D'una banda, el nombre i el percentatge de persones voluntàries (en les diferents modalitats) han experimentat un creixement significatiu. Això es constata tant des del punt de vista de la ciutadania que a títol individual du a terme alguna acció voluntària (bé de manera puntual, esporàdica o de manera regular), com en el nombre d'entitats que estan formades en part per persones voluntàries o que presenten un funcionament en què els voluntaris tenen un paper prou rellevant.

- Actualment, l'àmbit d'actuació del voluntariat és molt variat: abasta aspectes com la salut, l'atenció social, l'educació, l'esport, l'acció cívica i solidària, la dinamització cultural i ciutadana, la defensa del medi ambient, etc.; uns àmbits que s'han ampliat a causa de la crisi econòmica, les conseqüències de la qual estan prou dilatades en el temps i en l'espai. Això, a la vegada, posa en relleu la importància de l'acció del voluntariat com un element de cohesió social.

- Les institucions públiques de diferent naturalesa, a l'hora de dur a terme les polítiques per fer front a la realitat social (quan és adversa, motivada per la crisi econòmica que persisteix), amb la voluntat de transformar-la i millorar-la, fan ús del voluntariat com un element de

participació ciutadana. És a dir, la participació de la societat civil és un dret que ve reconegut en la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i també és obligació dels poders públics fomentar aquesta participació ciutadana.

Així mateix, des del punt de vista legislatiu, hi ha una llei de caràcter estatal, concretament la Llei 45/2015, de 14 de octubre, de voluntariat, que regula aspectes que no es preveuen en la llei autonòmica, que és sensiblement anterior. Adequar la llei autonòmica a l'estatal és una necessitat. Per tant, es considera que la societat de les Illes Balears ha canviat força des de la publicació de la llei de 1998; a més, la publicació de la Llei 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat, com a novetat en l'ordenament jurídic estatal, aporta nous elements que s'han de tenir en compte en les normatives autonòmiques modernes. Ambdós elements constituïren raons suficients per iniciar la tasca d'una nova redacció de l'avantprojecte de llei del voluntariat de les Illes Balears.

En conclusió, l'avantprojecte pretén adequar-se a les novetats introduïdes pel legislador estatal i, alhora, renovar la Llei 3/1998 per tal d'adaptar-la a una nova realitat del voluntariat a la societat balear.

D'altra banda, la mateixa naturalesa de l'objecte que es regula ha aconsellat, especialment, que es duguí a terme mitjançant mecanismes participatius prou àgils, efectius i representatius en el procés de gestació de la nova llei. En aquest sentit, la seva elaboració ha estat guiada per tot un procés participatiu del sector del voluntariat a les Illes Balears, a més de la ciutadania i de les diferents administracions que hi estan implicades de forma directa o tangencial en l'exercici de les seves competències.

El resultat final ha de ser el d'una llei destinada a un sector molt transversal de la societat, elaborada, precisament, amb la implicació molt directa del mateix sector (una llei per al sector, des del sector).

En funció de tots aquests aspectes, és necessari aprovar una nova llei del voluntariat de les Illes Balears, adaptada a la nova normativa estatal i a les noves formes de voluntariat que demanda la societat actual, una nova regulació que sorgeixi d'una participació àmplia i variada del sector.

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Objecte

Aquesta llei té per objecte regular, reconèixer, divulgar, promoure, fomentar i protegir el voluntariat, en tots els seus àmbits, com a forma de participació mitjançant programes de voluntariat desenvolupats per entitats de voluntariat.

Article 2

Àmbit d'aplicació

Aquesta llei és aplicable a les persones voluntàries, a les destinatàries de les accions de voluntariat, a les entitats de voluntariat i a tots els programes de voluntariat que es desenvolupin a les Illes Balears, independentment del lloc on tenguin el domicili social l'entitat que els desenvolupi.

Article 3

Voluntariat

1. S'entén per voluntariat el conjunt d'accions i activitats d'interès general desenvolupades per persones físiques i que reuneixin els requisits següents:

- a) Que tinguin caràcter solidari i altruista.
- b) Que tinguin una realització lliure i voluntària.
- c) Que es duguin a terme sense contraprestació econòmica o material, sens perjudici del possible rescabament de les despeses que l'acció voluntària els pugui ocasionar, si ho acorden així en el document de compromís.
- d) Que es desenvolupin en el si d'una entitat de voluntariat, d'acord amb els seus programes de voluntariat.
- e) Que tinguin caràcter complementari de les accions desenvolupades per les administracions, sense substituir les seves obligacions.
- f) En cap cas no poden substituir ni amortitzar llocs de feina remunerats.

2. També tenen la consideració d'activitats de voluntariat les següents:

- a) Les accions concretes i específiques, sempre que es facin en el si d'una entitat de voluntariat en el marc d'un programa de voluntariat.

b) Les que es desenvolupin mitjançant les tecnologies de la informació i comunicació que no requereixin presència física de les persones voluntàries a les entitats de voluntariat.

3. No tenen consideració d'activitats de voluntariat les següents:

- a) Les aïllades o esporàdiques, periòdiques o no, desenvolupades al marge d'entitats de voluntariat.
- b) Les desenvolupades per raons familiars, d'amistat o bon veïnatge.
- c) Les desenvolupades en virtut d'una relació laboral, funcionarial, mercantil o de qualsevol altra denominació en què hi hagi una contraprestació econòmica; tampoc les activitats derivades d'obligacions jurídiques o de mesures judicials.
- d) Les beques, amb contraprestació econòmica o sense, en què l'objectiu principal sigui la formació.
- e) Els treballs de col·laboració social emmarcats en mesures de foment de l'ocupabilitat.
- f) Les pràctiques no laborals i les pràctiques acadèmiques.

Article 4

Definicions

De conformitat amb aquesta llei, s'entén per:

- a) Persones voluntàries: les persones físiques que, mogudes, entre d'altres, per l'altruisme i la voluntat de transformació, decideixen participar en projectes de voluntariat desenvolupats per entitats privades sense ànim de lucre, amb les quals formalitzen el compromís que dona origen als drets i deures que s'estableixen en aquesta llei.
- b) Entitats de voluntariat: les entitats privades sense ànim de lucre que aconsegueixen activitats d'interès general i hagin decidit que la participació voluntària de la ciutadania és un valor imprescindible per assolir la seva missió, i que compleixin els requisits següents:
 - 1r. Estar legalment constituïdes i inscrites en els registres corresponents d'acord amb la normativa establerta.
 - 2n. Estar integrades per persones voluntàries, sens perjudici del personal assalariat que puguin tenir.
 - 3r. Desenvolupar una part o totes les seves actuacions mitjançant programes de voluntariat.
 - 4t. Estar inscrites en el cens d'entitats de voluntariat, creat segons el que preveu aquesta llei.
- c) Programes de voluntariat: el document formal que l'entitat de voluntariat elabora de cadascun dels programes que desenvolupa, amb l'objectiu de recollir de manera sistematitzada els objectius, les funcions de les persones voluntàries, els recursos necessaris, la formació necessària, la persona responsable, el sistema de coordinació i la participació de les persones voluntàries.
- d) Pla de voluntariat: els plans de voluntariat de les entitats de voluntariat són els instruments que recullen els aspectes relatius a la gestió de les persones voluntàries en el si de l'entitat i dels diferents programes de voluntariat de l'entitat. Els aspectes que han de recollir els plans són els següents: el tipus de voluntariat, el procés d'incorporació, la formació bàsica necessària, la disponibilitat mínima i màxima de les futures persones voluntàries, el sistema de coordinació i comunicació, i la persona responsable del voluntariat i el sistema de desvinculació que l'entitat considera com a comuns a qualsevol dels programes que es desenvoluparan. Pel que fa a les administracions, són l'instrument que, cadascuna al seu nivell, han d'elaborar per tal de promocionar, reconèixer i posar en valor el voluntariat.
- e) Document de compromís: el document formal signat entre el representant de l'entitat de voluntariat i la persona voluntària en què s'estableix, com a mínim, el programa al qual s'adscriu, la durada, la formació necessària, l'horari i les funcions.
- f) Entitat de segon nivell: entitat que agrupa diverses entitats de voluntariat i els membres de la qual, per tant, no són persones físiques.

Article 5

Principis i valors de l'acció voluntària

1. Els principis que informen l'acció voluntària són els següents:

- a) Els que inspiren la convivència en una societat democràtica i participativa, plural i compromesa amb la igualtat, la llibertat, la solidaritat i la capacitat de transformació social.
- b) El principi de participació solidària, principi que deriva directament del dret a participar en la vida política, econòmica, social i cultural, en el qual el voluntariat troba la seva principal raó de ser.
- c) Els que promouen la defensa del bé comú i els drets fonamentals recollits en la Constitució Espanyola, interpretats d'acord amb la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció dels Drets dels Infants de les Nacions Unides i la Convenció de Nacions Unides sobre Drets de les Persones amb Discapacitat, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i la Carta Social Europea.

2. Els valors en què es fonamenta l'acció voluntària són els següents: la llibertat, la participació directa i activa com a generadora d'opcions de transformació social, el compromís, l'altruisme, l'eficàcia, la gratuïtat, la responsabilitat, la cooperació, el sentit crític, l'aprenentatge, la igualtat d'oportunitats i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat, de les persones grans i de les que estan en situació de dependència.

Article 6

Activitats d'interès general

De conformitat amb aquesta llei, s'entenen per activitats d'interès general les accions que contribueixin, en cadascun dels àmbits del voluntariat a què es refereix l'article 7 d'aquesta llei, a la millora de la qualitat de vida de les persones i la societat en general, i a protegir i conservar l'entorn, per tal de construir una societat més justa i solidària.

Article 7

Àmbits d'actuació del voluntariat

Es consideren àmbits d'actuació del voluntariat els següents:

- a) Voluntariat social: els programes que es desenvolupen mitjançant la intervenció en les persones i la realitat social davant situacions de vulneració, privació o falta de drets, o oportunitat per assolir una millor qualitat de vida i més cohesió i justícia socials. La finalitat d'aquest voluntariat és la defensa de la qualitat de vida de les persones i grups que per diverses raons pateixen exclusió social i desigualtat, amb vocació de transformació social i de visibilització de les causes estructurals que generen aquesta situació.
- b) Voluntariat internacional de cooperació al desenvolupament: els programes relacionats tant amb l'educació per al desenvolupament, com a part del procés educatiu i de transformació, com amb la promoció per al desenvolupament, en allò que sigui relatiu a l'acció humanitària i la solidaritat internacional, sens perjudici de les activitats dutes a terme pels cooperants, que es regeixen per la seva normativa específica.
- c) Voluntariat ambiental: els programes que tenen per objectiu disminuir l'impacte negatiu de les activitats humanes sobre el medi ambient i posar en valor el patrimoni natural existent, les espècies animals i vegetals, els ecosistemes i recursos naturals, duent a terme, entre d'altres, accions de protecció i recuperació de la flora i la fauna i la biodiversitat natural dels diferents hàbitats; de defensa del medi forestal, de conservació i millora de l'aigua i altres elements del medi hídric, el litoral, les muntanyes i la resta d'elements del paisatge natural; d'educació i sensibilització mediambiental; de protecció dels animals; i qualsevol altra que contribueixi a protegir, conservar i millorar el medi ambient.
- d) Voluntariat cultural: els programes que promouen i defensen el dret a la cultura i, en particular, la integració cultural de totes les persones, la promoció i protecció de la identitat cultural, el patrimoni i la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la participació en la vida cultural.
- e) Voluntariat esportiu: els programes que promouen i defensen la cohesió ciutadana i social, sumant als valors propis del voluntariat els inherents a l'esport, fomentant la dimensió comunitària en el desenvolupament de la pràctica esportiva en qualsevol de les seves manifestacions.
- f) Voluntariat educatiu: el voluntariat que, com a acció planificada i combinada amb el sistema i la comunitat educativa, millori les possibilitats de realització d'activitats complementàries, contribuint a reduir les possibles desigualtats i donant a conèixer als destinataris altres realitats socials, mitjançant programes, entre d'altres, d'aprenentatge i servei.
- g) Voluntariat sociosanitari: els programes que combinen la promoció de la salut, la prevenció de malalties, l'assistència sanitària, la rehabilitació o l'atenció social amb l'objectiu de preservar el benestar mental, emocional i físic de les persones destinatàries, alhora que donen suport i orientació a les famílies i a l'entorn més proper.
- h) Voluntariat d'oci i temps lliure: els programes que formen i sensibilitzen en els principis i valors de l'acció voluntària mitjançant el desenvolupament d'activitats en l'àmbit de l'educació no formal, que fomenten el desenvolupament i el creixement personal i grupal de manera integral, impulsant habilitats, competències i aptituds en les persones que afavoreixin la solidaritat i la inclusió, per aconseguir el compromís, la participació i la implicació socials.
- i) Voluntariat comunitari: el voluntariat que afavoreix la millora i la promoció integral de la comunitat mitjançant el foment de les relacions socials, el sentiment de comunitat i la corresponsabilitat social, amb la qual cosa es contribueix decididament i activament a la cohesió social i al foment de la participació ciutadana. Promou la sensibilització i s'orienta a la millora de les condicions de vida de la comunitat, generant teixit social i vertebrant una societat solidària, activa, crítica, compromesa i corresponsable en la recerca de solucions a les necessitats socials.
- j) Voluntariat de protecció civil: el voluntariat que col·labora regularment en la gestió de les emergències, en les actuacions determinades per la legislació estatal i autonòmica en matèria de protecció civil i la normativa específica que la desplega.

Article 8

Tipus de voluntariat

Es poden distingir tres tipus de voluntariat:

- a) Voluntariat presencial: el que es desenvolupa en persona participant de manera física en programes de durada continuada en el temps.
- b) Voluntariat no presencial: el que es desenvolupa de manera no presencial en una entitat de voluntariat mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació i en el qual la persona voluntària participa activament en un programa concret de gestió de la comunicació, formació, gestió de l'entitat o millora de la visibilitat d'aquesta.
- c) Voluntariat puntual o esporàdic: el que es desenvolupa en el marc d'un programa de voluntariat d'una entitat les accions previstes del qual són puntuals i no continuades en el temps.

TÍTOL II SUBJECTES DEL VOLUNTARIAT

Capítol I Persones voluntàries

Article 9

Persones voluntàries

1. De conformitat amb l'article 4.a) d'aquesta llei, tenen la consideració de persones voluntàries les persones físiques que, mogudes, entre d'altres, per l'altruisme i la voluntat de transformació, decideixen participar en projectes de voluntariat desenvolupats per entitats privades sense ànim de lucre, amb les quals formalitzen el compromís que dona origen als drets i deures que s'estableixen en aquesta llei.

2. Les persones menors d'edat poden tenir la condició de persones voluntàries sempre que es respecti el seu interès superior, d'acord amb el que preveu la legislació específica aplicable, i es compleixin els requisits següents:

- Les persones majors de 16 anys i menors de 18 han de tenir el consentiment dels seus progenitors, tutors o representants legals.
- Les persones menors de 16 anys i majors de 14, per poder desenvolupar accions de voluntariat, han de tenir l'autorització expressa dels seus progenitors, tutors o representants legals.
- Les persones menors d'edat que participin en programes de voluntariat han de disposar sempre d'una persona referent adulta responsable del programa.

3. Les entitats de voluntariat han de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats i a l'accessibilitat universal de les persones voluntàries grans, amb discapacitat o en situació de dependència, de manera que puguin exercir, en igualtat de condicions respecte de la resta de persones voluntàries, els drets i els deures que els corresponguin segons aquesta llei, eliminant qualsevol possible forma de discriminació.

En aquests casos, el compromís per a la incorporació, la informació, la formació i les accions que s'encomanin s'han de dur a terme en formats adequats i adaptats a les seves capacitats i circumstàncies personals.

4. En relació amb els programes de voluntariat en què les persones destinatàries siguin menors d'edat, és un requisit per fer voluntariat no haver estat condemnat per una sentència ferma pels delictes contra la llibertat i indemnitat sexual o el tràfic i l'explotació de menors. Aquest fet s'ha d'acreditar mitjançant l'aportació d'una certificació negativa del Registre Central de Delinqüents Sexuals, i sempre d'acord amb la normativa específica de protecció de menors vigent en cada moment.

5. No poden fer voluntariat les persones que tinguin antecedents penals no cancel·lats per delictes de violència domèstica o de gènere, per haver atemptat contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual de l'altre cònjuge o dels fills, per delictes de tràfic il·legal o immigració clandestina de persones o per delictes de terrorisme, en programes en què les persones destinatàries hagin estat o puguin ser víctimes d'aquests delictes. Aquesta circumstància s'ha d'acreditar mitjançant una declaració responsable.

Article 10

Drets de les persones voluntàries

Les persones voluntàries, respecte de l'entitat en la qual s'integren, tenen els drets següents:

- Rebre durant la seva participació en el programa de voluntariat i de manera regular informació, formació, orientació i suport per part de l'entitat de voluntariat. Al mateix temps, tenen dret a rebre els mitjans necessaris per desenvolupar l'acció voluntària.
- Ser tractades amb respecte i sense cap tipus de discriminació, respectant-ne la llibertat, la dignitat, la intimitat i les creences.
- Participar activament en l'entitat de voluntariat en què s'integren segons les seves normes d'organització internes, que han de garantir, en tot cas, la participació de les persones voluntàries en l'elaboració, el disseny, l'execució i l'avaluació dels programes de voluntariat en els quals prenen part.
- Estar assegurades pels riscos a què puguin estar exposades en la realització de la seva acció de voluntariat, incloent-hi possibles responsabilitats civils a tercers.
- Signar el document de compromís en què s'acorden les condicions de la seva acció voluntària, que, com a mínim, ha de contenir el nom del programa, l'horari, les funcions, la durada i la sol·licitud o no del reemborsament de les despeses derivades del desenvolupament de l'acció voluntària.
- Disposar d'una acreditació identificativa de la seva condició de voluntari o voluntària davant tercers i obtenir un certificat de la seva participació en els programes.

- g) Sol·licitar a l'entitat de voluntariat a la qual pertanyi que faci les gestions oportunes per acreditar les competències adquirides en el desenvolupament de la seva acció de voluntariat, mitjançant els procediments que s'estableixin.
- h) Rebre el respecte i el reconeixement pel valor social de la seva contribució.
- i) Sol·licitar el reemborsament de les despeses derivades del desenvolupament de l'acció voluntària, si s'ha establert d'aquesta manera en el document de compromís.
- j) Tenir la garantia que les seves dades de caràcter personal seran tractades i protegides d'acord amb el que estableix la legislació vigent en cada moment en matèria de protecció de dades, especialment el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.
- k) Desvincular-se de la tasca voluntària en el moment que ho considerin convenient, avisant amb antelació.

Article 11

Deures de les persones voluntàries

Les persones voluntàries que es comprometen a participar en els programes d'una entitat de voluntariat tenen els deures següents:

- a) Complir els acords establerts en el document de compromís signat amb l'entitat de voluntariat i participar activament en els espais i mitjans que l'entitat tenguí prevists amb l'objectiu de coordinar els diferents programes.
- b) Participar en les formacions previstes per l'entitat de voluntariat.
- c) Mantenir la confidencialitat de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de l'acció voluntària.
- d) Rebutjar qualsevol contraprestació econòmica o material que els puguin oferir les persones destinatàries o tercers.
- e) Actuar de manera diligent, responsable i solidària.
- f) Tenir cura i fer un bon ús dels materials o equips posats a la seva disposició.
- g) Respectar els drets de les persones destinatàries del programa i de la resta de persones.
- h) Utilitzar de manera adequada la identificació que les acredita com a persones voluntàries.
- i) Complir les mesures de seguretat, higiene i salut establertes en el programa de l'entitat.
- j) Seguir les instruccions de l'entitat de voluntariat que tinguin relació amb el desenvolupament de l'acció voluntària.
- k) Notificar a l'entitat de voluntariat la renúncia amb l'antelació suficient per poder adoptar les mesures necessàries per evitar perjudicis al programa en el qual participen.

Article 12

Compatibilitat de l'acció voluntària

1. Els treballadors per compte aliè i els treballadors públics sols poden fer voluntariat fora de la seva jornada laboral, sens perjudici del que estableix l'article 21 d'aquesta llei.
2. La condició de treballador per compte aliè és compatible amb la de persona voluntària de la mateixa entitat en les condicions que s'estableixin en el compromís, amb el mateix límit establert en el supòsit anterior, i, en cap cas, aquest treballador no pot fer una acció voluntària que comporti les mateixes funcions o similars que exerceix al seu lloc de feina retribuït.
3. Les persones voluntàries poden tenir la condició de soci de l'entitat de voluntariat en la qual estiguin integrades i participar en els òrgans de govern segons el que estableixin els seus estatuts. En aquest cas, es distingirà clarament entre el règim aplicable a la relació de persona associada i l'aplicable a la relació de persona voluntària, sense que en cap cas no es pugui aplicar el règim previst a aquesta llei a la relació de persona associada.

Article 13

Relacions entre les persones voluntàries i les entitats de voluntariat

1. La relació entre les persones voluntàries i les entitats de voluntariat s'estableix sempre mitjançant el document de compromís. Aquest document de compromís ha d'establir com a mínim els punts següents:
 - a) Els drets i deures de cadascuna de les parts, segons el que estableix aquesta llei.
 - b) La descripció de les funcions, les activitats i el temps de dedicació.
 - c) El règim de reemborsament de les despeses que el desenvolupament de l'acció voluntària pugui ocasionar a la persona que la dugui a terme.
 - d) La formació que l'entitat estableix per desenvolupar l'acció voluntària concreta i, si escau, l'itinerari per obtenir-la.
 - e) El protocol de gestió dels conflictes que hi pugui haver entre la persona voluntària i l'entitat.
 - f) En cas de produir-se un canvi de programa o de condicions, ha de quedar reflectit com un annex del document inicial.
 - g) Les causes i formes de desvinculació d'ambdues parts, persona voluntària i entitat.

2. Aquest document de compromís s'ha de formalitzar per escrit, en dues còpies, i, quan sigui necessari, s'hi han d'adjuntar els certificats i les declaracions que pertoquin segons el que s'estableix en aquesta llei.

Capítol II

Entitats de voluntariat

Article 14

Entitats de voluntariat

1. Les entitats de voluntariat són organitzacions privades sense ànim de lucre que acompleixen activitats d'interès general i que han decidit que la participació voluntària de la ciutadania és un valor imprescindible per assolir la seva missió, i han de complir els requisits següents:

- a) Estar legalment constituïdes i inscrites en els registres corresponents, d'acord amb la normativa establerta.
- b) Estar integrades per persones voluntàries, sens perjudici del personal assalariat que puguin tenir.
- c) Desenvolupar una part o totes les seves actuacions mitjançant programes de voluntariat.
- d) Estar inscrites en el cens d'entitats de voluntariat, quan estigui en funcionament.

2. Sense desmerèixer cap forma de participació, queden exclosos de l'aplicació d'aquesta llei les entitats o els grups que desenvolupin accions solidàries o d'ajut aïllades, esporàdiques o puntuals, i les accions que es desenvolupin al marge d'entitats de voluntariat per raons familiars, d'amistat, bon veïnatge o altres, així com totes aquelles activitats que duguin a terme les entitats privades sense ànim de lucre al marge, si és el cas, dels seus programes de voluntariat.

3. En tot cas, tenen la consideració d'entitat de voluntariat les entitats de segon nivell d'àmbit autonòmic, insular o municipal.

Article 15

Drets i deures de les entitats de voluntariat

1. Les entitats de voluntariat tenen els drets següents:

- a) Seleccionar les persones voluntàries sense discriminació per raó de sexe, identitat sexual, orientació sexual, nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, conviccions ideològiques o sindicals, discapacitat, edat o qualsevol altra circumstància personal o social, d'acord amb les finalitats i els objectius de l'entitat, la naturalesa i les característiques del programa en què s'han d'integrar i les normes establertes a l'entitat.
- b) Suspendre i/o desvincular justificadament la persona voluntària de l'entitat si incorre en l'incompliment manifest de les seves funcions o en la falsedat de les dades o declaracions aportades, amb l'objectiu de no posar en perill el bon fi del programa o de l'atenció dels destinataris.
- c) Demanar a les persones voluntàries respecte pels valors i la missió de l'entitat.
- d) Concórrer a les mesures de foment de l'acció voluntària establertes per les diferents administracions públiques o entitats privades.
- e) Participar directament o mitjançant entitats de segon nivell de voluntariat en el disseny i l'execució de polítiques de foment i suport al voluntariat.
- f) Qualsevol altre dret reconegut per l'ordenament jurídic referit a l'acció voluntària.

2. Les entitats de voluntariat tenen els deures següents:

- a) Disposar d'un pla de voluntariat en el qual s'aglutinin els diferents programes de voluntariat de l'entitat i que reculli els aspectes relatius a la gestió de les persones voluntàries en el si de l'entitat, com el tipus de voluntariat, el procés d'incorporació i desvinculació, la formació necessària, la disponibilitat mínima i màxima de les futures persones voluntàries, el sistema de coordinació i comunicació, i la persona responsable del voluntariat.
- b) Disposar d'un itinerari formatiu del voluntariat en el qual es pugui identificar la formació que la persona voluntària necessita per desenvolupar la seva tasca dins l'entitat.
- c) Facilitar informació sobre la missió, la visió i els valors de l'entitat, així com del codi ètic i dels programes de voluntariat que es desenvolupin.
- d) Formalitzar la vinculació de les persones voluntàries mitjançant el document de compromís.
- e) Proveir les persones voluntàries d'una identificació on consti, com a mínim, la condició de voluntària i el nom de l'entitat.
- f) Garantir el seguiment i suport a les persones voluntàries en el desenvolupament de la seva acció, així com que les accions es desenvolupin d'acord amb les mesures de seguretat i higiene adequades.
- g) Crear i mantenir un registre on constin les persones voluntàries, els programes als quals estiguin adscrites, la seva dedicació i una descripció de les seves tasques, a l'efecte de poder expedir, en el cas que les persones voluntàries ho sol·licitin, els corresponents certificats de participació en els programes de voluntariat.

- h) Fer les gestions oportunes perquè si les persones voluntàries ho sol·liciten es puguin acreditar les competències adquirides en el desenvolupament de la seva acció de voluntariat, mitjançant els procediments que s'estableixin.
- i) Disposar d'un codi ètic on es reculli l'acció voluntària de l'entitat.
- j) Disposar d'assegurances que cobreixin els riscos i els accidents als quals puguin estar exposades les persones voluntàries en la realització de la seva acció de voluntariat, incloent-hi possibles responsabilitats civils a tercers.
- k) Rescabar les despeses que l'acció voluntària pugui ocasionar a les persones voluntàries que ho hagin acordat en el document de compromís.
- l) Exigir el consentiment o l'autorització expressa i per escrit en els casos en què les persones voluntàries siguin menors, tal com preveu l'article 9.2 d'aquesta llei.
- m) Estar inscrites en el cens d'entitats de voluntariat, quan estigui en funcionament, i mantenir les dades actualitzades d'acord amb les disposicions que el regulin.
- n) Aportar a requeriment de l'administració competent en matèria de voluntariat qualsevol informació relativa a les seves actuacions, programes i funcionament.
- o) Disposar d'un protocol de gestió de conflictes que aposti per fomentar la cultura de la pau i la utilització de metodologies lligades a la gestió alternativa dels conflictes (GAC).
- p) A l'hora de determinar les persones destinatàries de l'acció voluntària, no fer discriminacions per raó de nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, conviccions ideològiques o sindicals, malaltia, discapacitat, edat, sexe, identitat sexual, orientació sexual o qualsevol altra circumstància personal o social.
- q) En el cas d'entitats de voluntariat de menys de 20 persones voluntàries, els deures a què fan referència les lletres a) i b) anteriors es poden delegar en les entitats de segon nivell de voluntariat a les quals pertanyin, després d'haver-los acceptat i acordat entre ambdues entitats.
- r) En el cas del codi ètic previst en la lletra i) anterior, les entitats de voluntariat poden adherir-se al d'entitats de segon nivell de voluntariat a les quals pertanyin mitjançant un acord exprés i adoptant les mesures necessàries per poder aplicar-lo.

Article 16

Plans de voluntariat de les entitats i programes de voluntariat

1. Les entitats de voluntariat han de tenir plans de voluntariat que recullin els aspectes relatius a la gestió de les persones voluntàries en el si de l'entitat i dels diferents programes de voluntariat de l'entitat. Els aspectes que han d'incloure els plans són els següents: el tipus de voluntariat, el procés d'incorporació, l'acollida i la formació bàsica necessària, la disponibilitat mínima i màxima de les futures persones voluntàries, el sistema de coordinació i comunicació, i la persona responsable del voluntariat i el sistema de desvinculació que l'entitat consideri comuns a qualsevol dels programes que es desenvoluparan.
2. Els programes de voluntariat recullen les accions concretes que s'han de desenvolupar, incloent-hi les finalitats i els objectius del programa, la descripció de les activitats concretes, les funcions concretes de cada persona implicada en el programa, el procés formatiu, la identificació del responsable i el nombre, el perfil i la qualificació o formació de les persones voluntàries.

Article 17

Règim jurídic i resolució de conflictes

1. En tot allò que no estigui previst en aquest títol, hi són aplicables les normes internes de les entitats de voluntariat.
2. Els conflictes que puguin sorgir dins el funcionament propi de l'entitat i/o aquells en els quals estiguin implicats qualsevol dels actors que la configuren s'han de dirimir a través del protocol intern per a la gestió de conflictes, recollit en els articles 13 i 15 d'aquesta llei.
3. Una vegada seguit el protocol intern, si el conflicte persisteix, les entitats de voluntariat es comprometen a acudir a la mediació externa en les situacions que ho requereixin.
4. En darrera instància o, en tot cas, en les situacions que ho requereixin per llei, s'ha d'acudir a la jurisdicció competent, de conformitat amb el que estableixen les normes processals.

Capítol III

Persones destinatàries de programes de voluntariat

Article 18

Persones destinatàries

De conformitat amb aquesta llei, tenen la consideració de persones destinatàries de l'acció voluntària les persones físiques i els grups o les comunitats en què s'integrin per als quals el desenvolupament d'un programa de voluntariat suposi una millora en la seva qualitat de vida, en el reconeixement o la defensa dels seus drets, en la satisfacció de les seves necessitats, en l'accés a la cultura i a l'esport, en el seu entorn o en la promoció i inclusió socials.

Article 19

Drets i deures de les persones destinatàries

1. Les persones destinatàries de programes de voluntariat tenen els drets següents:

- a) Rebre l'acció voluntària que respecti la seva dignitat i intimitat personal i familiar i les seves conviccions polítiques, religioses o de qualsevol tipus.
- b) Disposar d'informació actualitzada i adaptada a la seva capacitat sobre les actuacions que les afectin.
- c) Aconseguir la intervenció dels responsables de l'entitat de voluntariat en cas de conflictes amb la persona voluntària.
- d) Sol·licitar i obtenir la substitució de la persona voluntària assignada, si hi ha causes que ho justifiquin, o bé prescindir de l'acció voluntària, si és el que demanen.
- e) Participar activament en l'avaluació dels programes de voluntariat dels quals siguin destinatàries.

2. Les persones destinatàries dels programes de voluntariat també tenen els deures següents:

- a) Col·laborar, sempre que sigui possible, amb la persona voluntària, respectant-ne i facilitant-ne la tasca.
- b) No oferir contraprestacions, monetàries o en espècie, a les persones voluntàries que participin en el programa del qual són destinatàries.
- c) Notificar amb antelació suficient a l'entitat de voluntariat la seva intenció de deixar de ser destinatàries del programa.
- d) No exigir al voluntariat actuacions i responsabilitats que no corresponguin a la naturalesa de l'acció voluntària.

Capítol IV

Altres agents

Article 20

Centres educatius i universitats

1. Els centres educatius poden establir acords de col·laboració o programes conjunts amb les entitats de voluntariat de manera que especialment l'alumnat tenguin una aproximació al món del voluntariat des de l'àmbit educatiu, mitjançant metodologies com l'aprenentatge i el servei o altres que es puguin desenvolupar.
2. Les universitats poden promoure el voluntariat dins els seus àmbits de formació, investigació i sensibilització segons la normativa sectorial vigent a cada moment. Les actuacions de voluntariat de les universitats han de tenir com a objectiu la formació i la sensibilització de la comunitat universitària en relació amb el voluntariat, i es poden promoure des de la mateixa universitat o amb la participació d'entitats de voluntariat. Les universitats poden establir fórmules de reconeixement acadèmic de les accions de voluntariat dutes a terme pel seu alumnat.
3. L'administració educativa i la comunitat educativa de les Illes Balears han de col·laborar en la identificació de les competències que es poden adquirir en el desenvolupament de les accions de voluntariat per tal de poder establir un sistema d'acreditació de competències adquirides.

Article 21

Empreses

1. Amb l'objectiu de fomentar i impulsar el voluntariat en el si de la societat, les empreses poden promoure i participar en programes de voluntariat, sempre que les actuacions que es desenvolupin es facin en el marc de la col·laboració amb una entitat de voluntariat.
2. A fi de fomentar el voluntariat entre els seus treballadors, les empreses i les administracions poden adoptar acords en el marc de la negociació col·lectiva que facilitin l'accés als programes de voluntariat de les entitats.

TÍTOL III

COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES EN MATÈRIA DE VOLUNTARIAT

Article 22

Govern de les Illes Balears

1. Correspon al Govern de les Illes Balears:

- a) Crear, mantenir i actualitzar el cens d'entitats de voluntariat de les Illes Balears, amb l'objectiu de tenir dades reals i actualitzades de les entitats, els programes i les persones voluntàries de la comunitat autònoma de les Illes Balears i poder planificar polítiques de foment i suport al voluntariat coherent amb la realitat. La conselleria competent en matèria de voluntariat ha de fer les gestions oportunes per tal que el cens esmentat sigui públic i accessible.
- b) Assessorar i informar les organitzacions que desenvolupin programes de voluntariat.
- c) Coordinar les relacions de voluntariat amb els consells insulars, amb els organismes de l'Estat i amb altres comunitats autònomes o ens públics competents en la matèria.
- d) Elaborar, aprovar, implantar i, si escau, modificar la planificació global de les polítiques de voluntariat en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, a partir del pla autonòmic del voluntariat elaborat pel Fòrum Balear del Voluntariat, i propiciar la coordinació i la cooperació entre les diferents administracions públiques amb la participació d'entitats de segon nivell de voluntariat existents.
- e) Supervisar i vetlar pel compliment de la normativa aplicable en matèria de voluntariat.
- f) Impulsar estratègies formatives perquè l'acció voluntària respongui amb rigor i qualitat.
- g) Sensibilitzar la societat en general respecte dels valors del voluntariat, i possibilitar, afavorir i reconèixer les seves activitats.
- h) Dur a terme estudis, publicacions i recerques sobre les accions de voluntariat.
- i) Preservar la independència del voluntariat.
- j) Impulsar les mesures de foment del voluntariat establertes en aquesta llei.
- k) Concedir ajudes a les entitats de voluntariat o concertar serveis que aquestes puguin fer, d'acord amb les seves competències, sempre tenint en compte la disponibilitat pressupostària.
- l) Impulsar el Fòrum Balear del Voluntariat perquè esdevingui el vertader òrgan de consulta, assessorament i coordinació en matèria de voluntariat a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- m) Dotar el departament competent en matèria de voluntariat dels mitjans i instruments necessaris per complir i desenvolupar les tasques incloses en aquesta llei.

2. Les competències que aquesta llei atribueix al Govern de les Illes Balears han de ser de la conselleria que tengui assignades les competències en matèria de voluntariat, sens perjudici de les actuacions que corresponguin a cada conselleria en funció de la matèria.

Article 23

Consells insulars

Són competències dels consells insulars les següents:

- a) Analitzar, promoure i impulsar els programes de voluntariat que es duguin a terme en el seu àmbit.
- b) Assistir i assessorar tècnicament els ajuntaments en matèria de promoció i suport al voluntariat.
- c) Elaborar, aprovar, implantar i, si escau, modificar la planificació global de les polítiques de voluntariat dins el seu àmbit territorial, mitjançant els instruments més adients i prenent com a referència les línies estratègiques dibuixades en el pla autonòmic de voluntariat, vetlant en tot cas per la coordinació i la cooperació entre les diferents administracions públiques amb la participació d'entitats de voluntariat existents.
- d) Donar a conèixer el voluntariat com a forma de participació i fomentar les entitats de voluntariat com a agents de transformació social.
- e) Concedir ajudes o concertar serveis que puguin realitzar les entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.

Article 24

Ajuntaments

Els ajuntaments han d'impulsar i col·laborar en les activitats de les entitats de voluntariat que actuïn en el seu àmbit territorial i han d'articular mecanismes de participació d'aquestes en la vida municipal, com poden ser els plans municipals de voluntariat.

TÍTOL IV FOMENT I RECONeixEMENT DEL VOLUNTARIAT

Article 25

Mesures de foment i promoció del voluntariat

1. Com a instruments per fomentar i promocionar el voluntariat, es posa en marxa el cens d'entitats de voluntariat i s'impulsa el Fòrum Balear del Voluntariat, regulats en aquesta llei.
2. El Fòrum Balear del Voluntariat ha d'elaborar el pla autonòmic en el termini de dos anys des de l'aprovació d'aquesta llei. Aquest pla s'ha de redactar per mitjà d'un procés de participació transparent, que ha de constar com a document annex al pla. El contingut del pla ha d'incloure, com a mínim, les mesures següents, amb els recursos disponibles, els terminis de compliment i els indicadors d'avaluació:
 - a) Mesures de coordinació i intercanvi d'experiències.
 - b) Mesures de suport, per mitjà dels recursos econòmics, materials i tècnics que es considerin adequats, per enfortir i fomentar el voluntariat, sempre preservant-ne la independència respecte dels poders públics.
 - c) Accions de sensibilització, orientades a conscienciar la societat sobre els beneficis de l'acció voluntària com un instrument de participació social i de transformació.
 - d) Actuacions formatives i de recerca destinades a la millora de la qualitat de l'acció voluntària, sigui de manera directa o mitjançant entitats de voluntariat.
3. Aquest pla ha d'establir les línies estratègiques i la resta d'administracions han de coordinar les seves actuacions per donar-hi coherència.

Article 26

Fòrum Balear del Voluntariat: definició i funcions

1. El Fòrum Balear del Voluntariat és l'òrgan consultiu, de coordinació, de promoció de la participació de les entitats de voluntariat, de foment de la formació i la investigació de les accions de voluntariat.
2. El Fòrum Balear del Voluntariat està adscrit a la conselleria que tenguí les competències en matèria de voluntariat.
3. Aquest òrgan ha d'estar dotat dels mitjans personals i materials suficients per desenvolupar les seves funcions.
4. El Fòrum té les funcions següents:
 - a) Elaborar propostes relacionades amb tot el que fa referència al voluntariat i dissenyar mecanismes per aplicar-les, i lliurar-les al Govern de les Illes Balears, als consells insulars i als ajuntaments.
 - b) Promoure el debat en temes de voluntariat i donar a conèixer les bones pràctiques.
 - c) Coordinar els àmbits d'actuació i la cooperació entre les entitats de voluntariat i les administracions.
 - d) Fomentar la participació ciutadana i la formació del voluntariat.
 - e) Elaborar informes, estudis, publicacions i recerques sobre les accions de voluntariat.
 - f) Emetre informe en els supòsits que estableix l'apartat 2 de la disposició transitòria segona d'aquesta llei.
 - g) Redactar una memòria anual de les activitats.
 - h) Establir les línies estratègiques amb vista a desenvolupar el pla autonòmic del voluntariat.
 - i) Dissenyar i redactar el pla autonòmic del voluntariat segons les línies establertes i trametre'l al Govern de les Illes Balears perquè l'aprovi.
 - j) Traslladar al Govern de les Illes Balears les mesures de reconeixement i la posada en valor de l'acció voluntària perquè dicti les resolucions oportunes.
 - k) Les que li siguin encomanades per llei o desenvolupament reglamentari.

Article 27

Cens d'entitats de voluntariat

1. Amb l'objectiu de tenir identificades les entitats de voluntariat de les Illes Balears i poder planificar i elaborar polítiques de foment i suport al voluntariat, d'acord amb la realitat, la direcció general competent en matèria de participació i voluntariat ha d'elaborar un cens d'entitats de voluntariat on s'han d'inscriure totes les entitats de voluntariat que ho sol·licitin i compleixin els requisits establerts en l'article 14 d'aquesta llei.
2. Pel que fa a les condicions i al procediment per accedir al cens, aquests s'han de regular mitjançant una ordre de la conselleria competent en matèria de voluntariat en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

3. De manera anual, les entitats han de ratificar o comunicar les modificacions de les dades, per tal de tenir en tot moment una imatge fidel de la realitat del voluntariat a les Illes Balears.

Disposició addicional única

Normativa aplicable al voluntariat de protecció civil

El voluntariat de protecció civil s'ha de desenvolupar segons el que estableix la normativa específica en la matèria; aquesta llei s'ha d'aplicar amb caràcter supletori.

Disposició transitòria primera

Adaptació de les entitats de voluntariat

Les entitats de voluntariat han d'adaptar-se al que preveu aquesta llei en el termini d'un any des de la seva entrada en vigor. Pel que fa a la inscripció en el cens d'entitats de voluntariat, cal atènyer-se al que estableixi la disposició que reguli les condicions i el procediment per accedir al cens.

Disposició transitòria segona

Adaptació dels programes de voluntariat vinculats amb una administració pública

1. En el termini de dos anys a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els programes de voluntariat vinculats amb una administració pública han de passar a desenvolupar-se, preferentment, en el marc d'una entitat de voluntariat, d'acord amb el que preveu l'article 14 d'aquesta llei.

2. Les administracions o universitats poden mantenir o impulsar nous programes de voluntariat, quan no existeixin entitats sectorials privades i sense ànim de lucre que tinguin, entre les seves finalitats estatutàries, funcions i finalitats similars a les del programa que vulguin desenvolupar o mantenir les administracions i universitats. En tot cas, les administracions i universitats ho han de comunicar al Fòrum Balear del Voluntariat, que ha d'emetre informe sobre aquesta excepcionalitat, i a l'administració competent, que ha de resoldre sobre l'excepcionalitat, amb l'informe previ del Fòrum.

Disposició derogatòria única

Derogació normativa

Queden derogades les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei i, en concret, la Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears.

Disposició final primera

Adaptació del Decret 83/2015, de 25 de setembre, de composició i funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat

Pel que fa al Decret 83/2015, de 25 de setembre, de composició i funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat, la conselleria competent en matèria de voluntariat disposa de dotze mesos per adaptar aquest decret a la nova llei, i ha de garantir la presència de la Conselleria d'Educació i Universitat i de l'Ajuntament de Palma en el Fòrum, actualment no representats. Al mateix temps s'ha d'establir la paritat entre els membres elegits per les entitats de voluntariat i els membres en representació de les diferents administracions, a fi de poder garantir la pluralitat i la realitat del voluntariat.

Així mateix, fins que no es dugui a terme la seva actualització, es pot acordar per unanimitat dels membres del Fòrum la incorporació de representants de la Conselleria d'Educació i Universitat i de l'Ajuntament de Palma.

Disposició final segona

Desplegament reglamentari

S'autoritza el Govern de les Illes Balears perquè dicti les disposicions pertinents i adopti les mesures que consideri necessàries per desplegar aquesta llei.

Disposició final tercera

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoquei la facin guardar.

Palma, 8 de març de 2019

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

